

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
NA LATA 2021-2023**

MIĘDZY

RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

A

RZĄDEM FLANDRII

Warszawa, 22 września 2021 r.

Spis treści

PREAMBUŁA.....	6
1. SPRAWY OGÓLNE.....	6
1.1. Memoriał II wojny światowej w Roeselare oraz stała wystawa w Poznaniu.....	6
1.2. Rocznice i wydarzenia historyczne	6
1.3. Zasięg we Flandrii i w Polsce.....	7
2. OŚWIATA OGÓLNE.....	8
3. SZKOLNICTWO WYŻSZE	10
4. ROLNICTWO I RYBOŁÓWSTWO	12
5. OPIEKA SPOŁECZNA, ZDROWIE PUBLICZNE, OCHRONA ZDROWIA.....	13
6. POLITYKA SPOŁECZNA I RYNEK PRACY.....	16
7. TURYSTYKA.....	17
8. KULTURA, DZIEDZICTWO KULTUROWE	18
9. MŁODZIEŻ	22
10. SPORT.....	22
11. ŚRODOWISKO.....	23
12. MOBILNOŚĆ I INFRASTRUKTURA	24
13. NAUKA I INNOWACJA.....	26
14. INWESTYCJE I HANDEL.....	29
15. ROZWIJANIE USŁUG PUBLICZNYCH.....	31
16. POSTANOWIENIA OGÓLNE I FINANSOWE	32

Powitanie delegacji flamandzkiej przez Przewodniczącego polskiej części Komisji i przedstawienie członków delegacji polskiej.

Skład delegacji polskiej:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji:

- Bartosz Grodecki Podsekretarz Stanu w MSWiA,
Współprzewodniczący Wspólnej Komisji Polsko-Flamandzkiej
- Mariusz Boguszewski Dyrektor Departamentu Spraw
Międzynarodowych, Zastępca
Współprzewodniczącego Wspólnej Komisji
Polsko-Flamandzkiej
- Aleksandra-Suska Mentel Naczelnik w Departamencie Spraw
Międzynarodowych
- Marta Wrzosek Starszy specjalista, Departament Spraw
Międzynarodowych

Ministerstwo Spraw Zagranicznych:

- Rafał Domisiewicz Naczelnik w Departamencie Polityki Europejskiej

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- Robert Piłat Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy
Międzynarodowej

Ministerstwo Zdrowia:

- Ewa Majsterek Naczelnik w Departamencie Rozwoju Kadr
Medycznych

Ministerstwo Edukacji i Nauki:

- Maria Klimkiewicz Główny specjalista, Departament Współpracy
Międzynarodowej
- Piotr Turzański Radca w Departamencie Współpracy
Międzynarodowej

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej:

- Elżbieta Dybcio-Wojciechowska Starszy specjalista, Biuro Programów dla
Naukowców

Ministerstwo Rozwoju i Technologii:

- Małgorzata Majzel Specjalista, Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego:

- Edyta Gruszka Główny specjalista w Kancelarii Marszałka

Agencja Rozwoju Mazowsza:

- Karolina Ivaldi p. o. Dyrektor Centrum Obsługi Inwestora i Eksporterów

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego:

- Monika Pochroń-Frankowska Zastępca Dyrektora Kancelarii Marszałka

Tłumacze:

- Barbara Jurczyńska
- Jerzy Bałduga

PREAMBUŁA

Wykonując postanowienia Umowy o współpracy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Flandrii, podpisanej w Warszawie w dniu 6 czerwca 1994 roku, Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Flandrii, zwane dalej Stronami,

uzgodniły współpracę na lata 2021-2023 w następujących obszarach:

1. SPRAWY OGÓLNE

1.1. Memoriał II wojny światowej w Roeselare oraz stała wystawa w Poznaniu

Polska i Flandria (dalej jako „strony”) będą wspierać władze lokalne w Roeselare w projekcie utworzenia Memoriału upamiętniającego wyzwolenie Flandrii przez 1. Dywizję Pancerną. W razie konieczności, obie strony będą wspierać również inicjatywy równoległe, np. szlak przez wyzwolone miasta flamandzkie oraz ściana sławy z nazwiskami wszystkich poległych polskich żołnierzy.

Idealnym terminem otwarcia byłby marzec 2022 r., kiedy to przypada 130. rocznica urodzin Generała Maczka.

Flandria podarowała Muzeum Broni Pancernej w Poznaniu wystawę „Pancerne skrzydła” (Armoured wings). Strona flamandzka uzgodniła z muzeum, że wystawa będzie miała charakter stały i będzie opowiadać historię wyzwolenia Flandrii przez 1. Dywizję Pancerną. O ile pozwolą na to warunki, uroczystość otwarcia zostanie zorganizowana we współpracy z Ambasadą Belgii Przedstawicielstwem Flandrii.

1.2. Rocznice i wydarzenia historyczne

1.2.1 Generał Stanisław Maczek

W związku ze zbliżającą się w 2022 r. 130. rocznicą urodzin generała Stanisława Maczka, głównym zamysłem Ambasady RP w Belgii, omawianym już z wieloma partnerami zarówno po stronie polskiej, jak i flamandzkiej, jest doprowadzenie do powstania memoriału Generała Maczka w Królestwie Belgii. Władze miasta Roeselare zgodziły się udostępnić w tym celu odpowiednie miejsce – niemiecki bunker z okresu II wojny światowej.

Partnerami po stronie flamandzkiej przy tym projekcie byłoby Stowarzyszenie Pierwszej Polskiej Dywizji Pancernej Belgia (Vereniging 1e Poolse Pantserdivisie België vzw), przedstawiciele władz miasta Roeselare oraz stowarzyszenie "Polish Memorandum".

Partnerami po stronie polskiej byłyby: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Ministerstwo Obrony Narodowej, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Instytut Pamięci Narodowej oraz Muzeum Historii Polski.

Obie strony będą poszukiwać dalszych sposobów na wsparcie upamiętnienia wysiłków żołnierzy 1. Dywizji Pancernej Generała Stanisława Maczka w wyzwolaniu Flandrii spod niemieckiej okupacji we wrześniu 1944 r. poprzez wspólnie w tym celu realizowane projekty.

1.2.2 Wielka Emigracja

W 2021 r. przypadnie 190. rocznica początków Wielkiej Emigracji Polaków do Belgii oraz 160. rocznica śmierci Joachima Lelewela, słynnego historyka, numizmatyka i działacza politycznego, który osiadł w Belgii w 1833 r. Rocznice te będą okazją do przypomnienia roli i dorobku naukowego słynnego Polaka

m. in. poprzez organizację wystawy o Wielkiej Emigracji, gdzie ważne miejsce będzie zajmować postać J. Lelewela; ma ona być pokazana w Paryżu, Wilnie i Brukseli.

Partnerzy: Muzeum Emigracji w Gdyni, Red Star Line Museum w Antwerpii, Muzeum Historii Polski, KBR (uprzednio Biblioteka Królewska), Société royale de numismatique de Belgique, Parlament Europejski (prof. Z. Krasnodębski).

1.2.3 Maria Skłodowska-Curie

- W latach 2021-2023 przypadają rocznice związane z Marią Skłodowską-Curie, które stanowią bardzo dobrą okazję dla podjęcia wspólnych działań dla przybliżenia (w formie konferencji lub innej) związków polskiej noblistki z Belgią, w tym również jej kontaktów naukowych. Do udziału w projekcie zaprosimy: R. Debaillie, autorkę książki o Marii Skłodowskiej-Curie i I. Curie pt. "La brave petite Belgique", D. Żędzian, autorkę opracowania "Ślady polskie w historii Belgii", oraz B. Van Tiggelen z KU Leuven. Wśród partnerów projektu znajdują się władze miasta Veurne.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Królestwie Belgii

tel.: +32 2 7804500

fax: +32 0 2 73 61 881

e-mail: bebruamb2@msz.gov.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Administracji i Spraw Zagranicznych

Stefaan De Groote

Doradca polityczny

Współpraca Bilateralna z Europą Środkową

stefaan.degroote@vlaanderen.be

tel.: +32 499 58 99 20

1.2.4 Holokaust i prawa człowieka

- W 2023 r. przypadnie 80. rocznica powstania w Getcie Warszawskim i ważne byłoby dla obu stron przygotowanie wspólnego projektu upamiętniającego to wydarzenie z udziałem Muzeum Polin, Muzeum Getta Warszawskiego i Muzeum Żydowskiego w Brukseli oraz we współpracy z organizacjami żydowskimi z Flandrii, przede wszystkim z Antwerpii.
- Ambasada planuje ponownie włączyć się w przygotowania do cyklicznego projektu "Train des mille" organizowanego przez War Heritage Institute i Stowarzyszenie Memoire d'Auschwitz. Jest to projekt edukacyjny dla młodzieży z ostatnich klas szkoły średniej, na zakończenie którego odbywa się kilkudniowa podróż "pociągiem pamięci" z Brukseli do Auschwitz-Birkenau.

Partnerzy: War Heritage Institute, Stowarzyszenie Memoire d'Auschwitz, Muzeum Polin, Muzeum Żydowskie w Brukseli, Kazerne Dossin Memorial - Muzeum i Centrum Dokumentacji Holokaustu i Praw Człowieka.

1.3. Zasięg we Flandrii i w Polsce

Strona polska będzie kontynuować współpracę w ramach cyklicznych wydarzeń promujących pozytywny wizerunek obu krajów, przyczyniając się tym samym do zwiększenia dynamiki więzi kulturalno-sportowo-naukowych. Partner polski współpracuje z kilkoma partnerami polskimi i flamandzkimi.

Do wydarzeń tych należą Dni kultury polskiej w Roeselare (wrzesień) oraz Dni polskie w Antwerpii (czerwiec), Gandawie (listopad), Brugii (maj) i Adegem (wrzesień).

Strona polska zachęca ponadto partnerów flamandzkich do wsparcia kolejnych edycji "Polish Run", biegu współorganizowanego cyklicznie przez Ambasadę RP w Brukseli i Dom Polski Wschodniej w Brukseli w ramach Europejskiego Tygodnia Sportu.

Strona flamandzka zamierza zorganizować w 2023 r. „Tydzień flamandzki” w jednym z polskich miast we współpracy z partnerami polskimi i flamandzkimi.

W ramach realizacji poprzedniego programu roboczego przygotowano wystawę „Pancerne skrzydła” (Armoured wings), którą Strona flamandzka podarowała Muzeum Broni Pancernej w Poznaniu. Oficjalne otwarcie było dotychczas niemożliwe ze względu na covid-19. Mogłoby ono mieć miejsce jesienią 2021 r.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Królestwie Belgii
tel.: +32 2 7804500
fax: +32 0 2 73 61 881
e-mail: bebruamb2@msz.gov.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Administracji i Spraw Zagranicznych
Thomas Castrel
Ambasada Belgii Przedstawicielstwo Flandrii
thomas.castrel@flanders.eu
tel.: +48 888 419 125

Stefaan De Groote
Doradca polityczny
Współpraca Bilateralna z Europą Środkową
stefaan.degroote@vlaanderen.be
tel.: +32 499 58 99 20

2. OŚWIATA OGÓLNE

Strony będą popierać wymianę informacji o systemach oświaty, planach ich rozwoju i kierunku reform, w szczególności w następujących obszarach:

- wymiana doświadczeń i dobrych praktyk,
- edukacja zdalna w kształceniu i szkoleniu zawodowym,
- włączanie pracodawców w proces kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia dualnego,
- doradztwo zawodowe dla szkół,
- e-zasoby w kształceniu i szkoleniu zawodowym.

Strony będą popierać współpracę szkół i placówek oświatowych, w szczególności w ramach eTwinning, eTwinningPlus oraz nowych programów Unii Europejskiej w zakresie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu, a także bezpośrednich partnerstw.

Strony zachęcają do rozwijania współpracy między szkołami zawodowymi, instytucjami kształcenia zawodowego, izbami rzemieślniczymi, partnerami społecznymi, przedsiębiorstwami w obszarze realizacji praktyk i staży w przedsiębiorstwach w celu umożliwienia kształcenia w rzeczywistym środowisku pracy oraz wzmocnienia zdolności do zatrudnienia i podniesienia kompetencji zawodowych.

Współpraca odbywać się będzie zgodnie z warunkami bezpośrednio uzgodnionymi przez zainteresowane jednostki.

Strona polska jest zainteresowana współpracą przy nauczaniu języka polskiego w lokalnym systemie oświaty oraz w polonijnych placówkach oświatowych.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Edukacji i Nauki
Departament Współpracy Międzynarodowej
tel.: (22) 34 74 312,
fax: (22) 34 74 253
e-mail: Sekretariat.DWM@mein.gov.pl

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
e-mail: kontakt@frse.org.pl

Strony będą popierać wymianę informacji pomiędzy szkołami oraz jednostkami edukacyjnymi we Flandrii i Wielkopolsce, w następujących obszarach:

- możliwości współpracy szkół zawodowych z pracodawcami w procesie kształcenia zawodowego,
- organizacja wyjazdów studyjnych, praktyk i staży,
- tworzenie efektywnych modeli współpracy pomiędzy szkołami i instytucjami związanymi z obszarem edukacji.
- dobre praktyki w zakresie programów kształcenia medycznego i paramedycznego.

Strony będą wspierać współpracę między szkołami i placówkami edukacyjnymi, wykorzystując w tym celu istniejące międzynarodowe, europejskie i krajowe programy wymiany i współpracy, w szczególności w ramach eTwinning, eTwinningPlus oraz Erasmus+, a także w ramach bezpośrednich partnerstw międzyinstytucjonalnych.

Strony zachęcają do rozwijania współpracy między szkołami zawodowymi, instytucjami kształcenia zawodowego, partnerami społecznymi, w tym organizacjami zawodowymi i przedsiębiorstwami, w obszarze realizacji praktyk i staży w przedsiębiorstwach w celu umożliwienia kształcenia w rzeczywistym środowisku pracy oraz wzmocnienia zdolności do zatrudnienia i podniesienia kompetencji zawodowych.

Współpraca odbywać się będzie zgodnie z warunkami bezpośrednio uzgodnionymi przez zainteresowane jednostki.

Strona polska jest zainteresowana współpracą przy nauczaniu języka polskiego w lokalnym systemie oświaty oraz w polonijnych placówkach oświatowych.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
Departament Edukacji i Nauki
al. Niepodległości 34

61-714 Poznań
tel.: 61 626 65 70
fax: 61 26 65 71
e-mail: edukacja@umww.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Edukacji i Szkoleń:
Marie-Anne Persoons
Doradca ds. polityki międzynarodowej
marie-anne.persoons@ond.vlaanderen.be
tel.: +32 2 553 95 89

3. SZKOLNICTWO WYŻSZE

3.1. Wymiany

1. Strona polska zachęca do korzystania ze stypendiów oferowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA), w szczególności w ramach Programu im. Stanisława Ulama, który umożliwi pobyty naukowe (staże post-doc) w Polsce zagranicznych naukowców ze stopniem doktora, a także Programu "Poland My First Choice", który umożliwi realizację studiów drugiego stopnia (magisterskich) na najlepszych polskich uczelniach.

Więcej informacji na temat powyższych programów znajduje się na stronie internetowej Agencji

<https://nawa.gov.pl/en/scientists/the-ulam-programme>

<https://nawa.gov.pl/en/students/foreign-students/poland-my-first-choice-programme>

2. Strona polska oferuje Stronie flamandzkiej corocznie sześć (6) stypendiów na kurs języka polskiego i kultury polskiej, organizowany przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej. Studenci pochodzenia flamandzkiego, nieuczestniczący w wymianie stypendialnej na podstawie niniejszego Programu współpracy, mogą aplikować na kursy języka polskiego i kultury polskiej w wolnym naborze. Więcej informacji na temat kursów języka i kultury polskiej znajduje się na stronie internetowej Agencji

<https://nawa.gov.pl/en/the-polish-language/summer-courses-of-the-polish-language-and-culture>

3. Strona polska może wysłać profesjonalnie przygotowanych specjalistów - lektorów na prośbę uniwersytetów i innych placówek szkolnictwa wyższego, w ramach programu „Lektorzy” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Koszty będą częściowo pokrywane przez Stronę wysyłającą i częściowo przez przyjmującą instytucję szkolnictwa wyższego zgodnie z ogólnymi zasadami zatrudniania personelu w placówkach szkolnictwa wyższego we Flandrii.

Więcej informacji na temat programu Lektorzy znajduje się na stronie internetowej Agencji

<https://nawa.gov.pl/en/the-polish-language/teachers-programme>

4. Strona flamandzka przyznaje w ramach Programu „Master Mind Scholarship” stypendia wysoce utalentowanym studentom zagranicznym chcącym podjąć studia magisterskie na flamandzkim uniwersytecie, akademii sztuk pięknych lub Wyższej Szkole Morskiej w Antwerpii. Strona flamandzka potwierdza, że studenci polscy pragnący podjąć studia magisterskie we Flandrii mogą aplikować w ramach tego programu. Link: <https://www.studyinlanders.be/scholarships/master-mind-scholarships>

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Agata Bader
Kierownik Zespołu ds. współpracy bilateralnej
tel.: +48 22 390 35 13
e-mail: agata.bader@nawa.gov.pl

Jednostka realizująca współpracę ze Strony flamandzkiej:

VLUHR International
Koen Verlaeckt
Ravensteingalerij 27/3&6
1000 Brussel
België
international@vluhr.be

3.2. Instytucje szkolnictwa wyższego

Instytut Polski w Brukseli współpracuje z Instytutem Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz z Wydziałem Filologiczno-Filozoficznym (Faculteit Letteren en Wijsbegeerte) Uniwersytetu w Antwerpii. Zaangażowane strony podjęły inicjatywę zbudowania programu wspólnych warsztatów i wykładów dla studentów historii obu uczelni. Projekt ma dwa cele: 1. pogłębienie wiedzy studentów w zakresie historii miast polskich i flamandzkich od średniowiecza do współczesności przy wykorzystaniu najnowszych perspektyw badawczych i metod dydaktycznych; 2. integrację polskich i flamandzkich studentów oraz pracowników nauki poprzez stworzenie odpowiednich warunków do wymiany doświadczeń, poglądów i dialogu w międzynarodowej grupie. Szczegółowy program naukowy tygodniowych warsztatów w Krakowie i w Antwerpii z udziałem studentów obu uczelni został przygotowany przez przedstawicieli Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu w Antwerpii.

Kolegium Europejskie posiada kampus we Flandrii (Brugia) i Polsce (Natolin). W każdym roku akademickim, Flandria przyznaje stypendium dla studenta w Natolinie pochodzącego z jednego z krajów Sąsiedztwa Wschodniego.

Strona flamandzka jest bardzo zadowolona ze stałego zainteresowania polskiej młodzieży nauką języka niderlandzkiego (ponad 700 studentów). Znajomość niderlandzkiego otwiera liczne możliwości współpracy w takich obszarach, jak rozwój gospodarczy i badania naukowe.

Strona flamandzka jest zainteresowana udzieleniem wsparcia dla studiów niderlandystycznych na różnych polskich uczelniach we współpracy z holendersko-flamandzką organizacją promującą język niderlandzki "Nederlandse Taalunie" oraz Ambasadą Królestwa Niderlandów w Polsce. Ambasada Belgii Przedstawicielstwo Flandrii będzie zatem aktywnie uczestniczyć we wspieraniu mechanizmu OPON (współpraca między wydziałami niderlandystyki na polskich uczelniach, Ambasadą Królestwa Niderlandów oraz Ambasadą Belgii Przedstawicielstwem Flandrii).

Zaangażowane wydziały mogą liczyć na pomoc ze strony Unii Języka Niderlandzkiego, polegającą m.in. na wsparciu dla sieci akademickich, udzielaniu podstawowych grantów dla wydziałów niderlandystyki, zapraszaniu prelegentów i pisarzy, udostępnianiu funduszy stypendialnych, udzielaniu dotacji na projekty (akademickie, dydaktyczne i kulturalne), prowadzeniu letnich dla nauczycieli i studentów, organizowania wsparcia i warsztatów tłumaczeń literackich, a także uruchomieniu nowej platformy (od jesieni 2021 r.) „Mijn Nederlands” (Mój holenderski) oferującej dostęp online do informacji, grantów, zasobów, kursów, kontaktów i sieci.

Unia Języka Niderlandzkiego będzie współpracować z Uniwersytetem Wrocławskim w zakresie przygotowywania napisów do filmów. Warsztaty zostaną zorganizowane jesienią 2021 r.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Historii
dr Rafał Szmytka
e-mail: rafal.szmytka@uj.edu.pl

Instytut Polski w Brukseli
e-mail: bruksela@instytutpolski.org

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Edukacji i Szkoleń
Magalie Soenen
Doradca polityczny ds. szkolnictwa wyższego w Ministerstwie Edukacji i Szkoleń
magalie.soenen@ond.vlaanderen.be

Unia Języka Niderlandzkiego
Karlijn Waterman
Urzędnik ds. polityki
e-mail: kwaterman@taalunie.org
tel.: +31 640973745

4. ROLNICTWO I RYBOŁÓWSTWO

Współpraca naukowo-badawcza

Strony uznają za ważne rozwijanie współpracy naukowo-badawczej w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz w sektorze rolno-spożywczym, w tym realizację wspólnych działań, inicjatyw, projektów badawczych i naukowych, a także wymianę ekspertów i naukowców, organizację wspólnych wydarzeń (takich jak fora naukowe i seminaria, szkolenia), wymianę doświadczeń, wiedzy, umiejętności, informacji i know-how w następujących obszarach:

- (i) innowacje i innowacyjne rozwiązania i technologie w sektorze rolno-spożywczym oraz transfer innowacji do sektora rolnego,
- (ii) cyfryzacja rolnictwa,
- (iii) przemysł 4.0,
- (iv) duże zbiory danych – Big Data;
- (v) systemy żywności,
- (vi) biogospodarka
- (vii) agroekologia,
- (viii) zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i dostosowanie rolnictwa do zmian klimatu,
- (ix) nowe modele współpracy i zmiany demograficzne na obszarach wiejskich.

Nowy program badawczy "Horyzont Europa" oferuje wiele możliwości realizacji powyższych wspólnych działań.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Polityki Międzynarodowej
e-mail: sekretariat.dwm@minrol.gov.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
al. Niepodległości 34
61-714 Poznań
tel.: 61 626 65 00
fax: 61 626 65 01
e-mail: dr.sekretariat@umww.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Instytut Badań w dziedzinie Rolnictwa, Rybołówstwa i Żywności (ILVO)
Cathy Plasman Ir.
Stosunki międzynarodowe
Cathy.Plasman@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be
tel.: +32 9 272 25 31
kom.: +32 492 97 09 51

5. OPIEKA SPOŁECZNA, ZDROWIE PUBLICZNE, OCHRONA ZDROWIA

5.1. Współpraca w dziedzinie pielęgniarstwa

Rozwój badań naukowych. Obie Strony będą dążyć do współpracy między polskimi i flamandzkimi uczelniami kształcącymi pielęgniarki i położne. Badania naukowe w dziedzinie pielęgniarstwa i położnictwa przeżywają dynamiczny rozwój we wszystkich ważniejszych europejskich ośrodkach akademickich. Przystąpienie do współpracy w ramach Programu umożliwi polskim uczelniom nawiązanie kontaktu z wiodącymi szkołami o profilu medycznym, korzystanie z zasobów naukowych innych uczelni oraz prezentowanie badań i doświadczeń własnych.

Możliwe obszary współpracy to:

- Rozwój telemedycyny w pielęgniarstwie. Współpraca placówek medycznych realizujących ten rodzaj opieki, polegająca na wymianie osobowej pracowników zainteresowanych placówek oraz bezpośrednim poznawaniu stosowanych w obu krajach (placówkach) rozwiązań telemedycznych.
- Wymiana doświadczeń pielęgniarek epidemiologicznych i stosowanych w obu krajach procedur, w aspekcie zagrożeń epidemiologicznych rozumiana jako możliwość poznania kompetencji i specyfiki pracy tych specjalistów, różnic i podobieństw w wykonywaniu obowiązków, szczególnie w aspekcie aktualnej pandemii.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Zdrowia
Departament Rozwoju Kadr Medycznych
tel.: (0-22) 63 49 823
e-mail: dep-rkm@mz.gov.pl

5.2. Opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

Strona polska proponuje współpracę w obszarach (wymiana doświadczeń, wymiana informacji, organizacja wizyt studyjnych):

- skutecznych rozwiązań stosowanych w opiece nad osobami starszymi,
- nowych technologii w opiece nad seniorami,
- partycypacji osób starszych w życiu społecznym (rady seniorów).

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej
Urszula Kupis
Starszy specjalista w Wydziale Polityki Senioralnej
e-mail: urszula.kupis@mcps.com.pl
tel.: +48 22 37 68 509

Strona polska proponuje współpracę (wymiana doświadczeń, realizacja wspólnych projektów partnerskich współfinansowanych ze środków unijnych, wymiana informacji, organizacja wizyt studyjnych) w zakresie działań w aktualnie rozwijanych obszarach problematyki pomocy i polityki społecznej, w szczególności:

- aktywnej integracji, w tym integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami,
- inkubacji innowacji społecznych, w tym dla osób starszych i zależnych, związanych z dostępnością,
- usług społecznych, w tym świadczonych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, dla osób z autyzmem i zespołem Aspergera, rozwoju mieszkalnictwa chronionego,
- celów zrównoważonego rozwoju Agendy 2020,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi, edukacji obywatelskiej,
- badań społecznych,
- rozwoju telemedycyny, teleopieki, w tym dla osób starszych,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
- procesów deinstytucjonalizacji.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu
ul. Nowowiejskiego 11;
61-731 Poznań
tel.: (0-61) 85 67 300;
fax: (0-61) 85 15 635;
e-mail: rops@rops.poznań.pl

5.3. Profilaktyka zdrowotna

Strona polska proponuje współpracę i wymianę doświadczeń w następujących obszarach:

- wymiana wiedzy w zakresie realizacji projektów profilaktycznych, w tym współfinansowanych z funduszy unijnych lub innych środków europejskich - m.in. w zakresie dobrych praktyk/sukcesów oraz negatywnych doświadczeń napotykanym w toku realizacji programów profilaktycznych;
- wsparcie zdrowia psychicznego społeczeństwa:

- profilaktyka depresji,
- zapobieganie samobójstwom,
- poprawa sprawności fizycznej w różnych grupach wiekowych mieszkańców województwa wielkopolskiego;
- zapobieganie nadwadze i otyłości w różnych grupach wiekowych mieszkańców województwa wielkopolskiego;
- profilaktyka i wczesne wykrywanie głównych problemów zdrowotnych mieszkańców województwa wielkopolskiego (nowotwory złośliwe, choroby układu krążenia oraz układu oddechowego);
- e-zdrowie, telemedycyna.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
 Departament Zdrowia
 al. Niepodległości 34
 61-714 Poznań
 tel.: 61 626 63 50
 fax: 61 626 63 51
 e-mail: dz.sekretariat@umww.pl; zdrowie@umww.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Opieki Społecznej, Zdrowia Publicznego i Polityki Rodzinnej
 Fabian Dominguez
 fabian.dominguez@vlaanderen.be
 kom.: +32 499 59 40 25

5.4. Działalność pomocowa

Strony doceniają działalność polskiej organizacji non-profit Help Centre Belgium, występującej pod nazwą „Sztab Pomocy Belgia”, utworzonej w Brukseli w trakcie pandemii COVID-19. Organizacja wspiera polską diasporę w Belgii, w tym Polaków i osoby polskiego pochodzenia mieszkające we Flandrii, a także lokalne instytucje publiczne, udzielając pomocy w wielu obszarach. Działalność Sztabu Pomocy Belga przyczynia się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i solidarności społecznej. Planowane jest przeniesienie siedziby organizacji do Kraainem lub Sterrebeek. Strony będą wspierać dalszy rozwój tej organizacji, prowadzonych przez nią działań pomocowych oraz działań integrujących społeczność polską i flamandzką, również w zakresie niezwiązanym z pandemią COVID-19.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Help Centre Belgium a.s.b.l.
 Quai du Batelage 5
 1000 Bruxelles (B)
 tel.: 02 315 41 86
 e-mail: info@helpcentre.be

6. POLITYKA SPOŁECZNA I RYNEK PRACY

6.1. Strona polska proponuje nawiązanie współpracy w zakresie:

- wymiany informacji i doświadczeń dotyczących przeciwdziałania skutkom bezrobocia,
- form i metod zwalczania bezrobocia w dobie recesji gospodarczej,
- wymiany doświadczeń w zakresie efektywności różnych form wsparcia osób bezrobotnych i metod ich aktywizacji oraz w zakresie form wspierania tworzenia miejsc pracy o dobrej jakości.

Wymiana doświadczeń w zakresie rynku pracy może być szczególnie istotna w związku z przewidywanymi zmianami w tym obszarze, będącymi efektem stanu epidemii i związanym z tym zamrożeniem gospodarki, a także poszukiwaniem nowych rozwiązań w obszarze polityki rynku pracy.

W związku z potrzebą realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, w celu dbałości o jakość miejsc pracy oraz koniecznością rozwijania gospodarki niskoemisyjnej, wskazana byłaby także wymiana doświadczeń (między instytucjami, pracodawcami) z jednej strony w zakresie rozwiązań dotyczących tworzenia bezpiecznych środowisk pracy i przeciwdziałania dyskryminacji na rynku pracy, a z drugiej w zakresie tworzenia tzw. „zielonych miejsc pracy”.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
ul. Szyperska 14
61-754 Poznań
e-mail: wup@wup.poznań.pl
tel.: (61) 846 38 19
fax: (61) 846 38 20

6.2. Projekt "Pomorskie! Tu wracam. Tu pracuję"

Współpraca w zakresie promocji Projektu „Pomorskie! Tu wracam. Tu pracuję”. Projekt jest realizowany w okresie 01.10.2019 – 31.03.2022 i obejmuje współpracę z 8 krajami z terenu UE/EOG w tym z Belgią. Celem projektu jest wspieranie powrotów Polaków mieszkających i pracujących zagranicą, w tym m.in. w Belgii, którzy planują powrót do kraju celem osiedlenia się i podjęcia zatrudnienia na terenie województwa pomorskiego. Uczestnicy projektu otrzymają wsparcie w postaci m.in.:

- przygotowania indywidualnych planów działania dostosowanych do potrzeb i predyspozycji uczestników,
- bezpłatnych kursów i szkoleń zawodowych w jednej z wybranych branż,
- uznawanych w branży certyfikatów potwierdzających nabycie kwalifikacji,
- pośrednictwa pracy oraz wsparcia w zakresie zatrudnienia u solidnego pracodawcy,
- wsparcia w adaptacji w nowym miejscu zamieszkania,
- wsparcia psychologicznego i prawnego - w razie konieczności,
- stypendium szkoleniowego,
- tłumaczenia zagranicznych dokumentów – w celu potwierdzenia kwalifikacji zawodowych,
- zwrotu kosztów podróży w trakcie procesu doradztwa i szkolenia, a także kosztów opieki nad dzieckiem w trakcie szkolenia.

W tym zakresie prowadzona jest współpraca z doradcami EURES z Belgii. Ich zadaniem jest pomoc w promocji projektu oraz upowszechnianie informacji o projekcie wśród Polaków mieszkających w Belgii oraz polskich klientów belgijskich urzędów pracy.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku
Wydział Pośrednictwa Pracy - EURES
ul. Podwale Przedmiejskie 30, 80-824 Gdańsk
tel.: 58 32 61 840,
wup@wup.gdansk.pl
wup.gdansk.pl

7. TURYSTYKA

Obie Strony wspierają wymianę informacji dotyczących rynków turystycznych oraz promują wydarzenia turystyczne odbywające się zarówno w Polsce, jak i we Flandrii.

Strony wspierają organizację wizyt studyjnych dziennikarzy, reporterów radiowych i telewizyjnych, badaczy oraz specjalistów z dziedziny turystyki.

W celu wymiany doświadczeń oraz poglądów z zakresu turystyki, obie Strony będą wspierać organizację seminariów i warsztatów, podczas których omawiane będą tematy zaproponowane przez każdą ze Stron.

Polska Organizacja Turystyczna we współpracy z Ambasadą RP w Królestwie Belgii będzie kontynuować realizację wspólnych projektów poświęconych promocji polskiej turystyki we Flandrii. Przede wszystkim, dotyczy to II edycji rajdu rowerowego Liberation Bike Ride. Polska Organizacja Turystyczna potwierdza gotowość wsparcia organizacji biegu Polish Run, podobnie jak w przypadku wszystkich poprzednich edycji tej imprezy.

Pozostałe projekty, w które POT w Brukseli gotowa jest zaangażować się w charakterze partnera, to:

- Train de mille
- rocznice związane z Marią Skłodowską-Curie
- 190. rocznica początków Wielkiej Emigracji Polaków do Belgii
- Dni Kultury Polskiej w miastach flamandzkich
- oraz inne projekty kulturalne wymienione w Programie.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Polska Organizacja Turystyczna w Brukseli
Dominika Szulc
tel.: +32 475 700 539, 02 740 06 20
e-mail: info.be@polen.travel

Strona polska proponuje współpracę oraz wymianę doświadczeń z organizacją „Visit Flanders” w obszarze turystyki, w tym także turystyki rowerowej.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Wielkopolska Organizacja Turystyczna
ul. Piekary 17
61-823 Poznań

tel.: 61 66 45 234
e-mail: kontakt@wot.org.pl

Jednostka realizująca współpracę ze Strony flamandzkiej:

Toerisme Vlaanderen
Jan Van Praet
jan.vanpraet@toerismevlaanderen.be
+32 2 504 03 50

8. KULTURA, DZIEDZICTWO KULTUROWE

8.1. Kultura i dziedzictwo kulturowe

1. Obie Strony popierają kontynuowanie współpracy w dziedzinie dziedzictwa kulturowego.
2. Obie Strony będą sprzyjać rozwojowi współpracy w zakresie badań i prezentacji malarstwa flamandzkiego.
3. Strony są zainteresowane rozwojem współpracy między instytucjami kultury z obu krajów:.

Strona flamandzka wskazuje na znaczącą współpracę w dziedzinie kultury. Flandria wyraźnie optuje za podejściem oddolnym, w ramach którego sami artyści wybierają z kim i gdzie rozpocząć współpracę. Flamandzkie ustawodawstwo w dziedzinie kultury umożliwia wspomnianym zespołom i artystom flamandzkim uzyskanie wsparcia finansowego.

Strona flamandzka zwraca uwagę na możliwość uczestnictwa artystów, pisarzy i tłumaczy w programach rezydencji realizowanych przez poniższe instytucje (uczestnicy powinni spełnić wymagane kryteria i przejść selekcję).

- Przegląd wszystkich dostępnych rezydencji we Flandrii i Brukseli <https://www.kunsten.be/en/residences-and-workplaces/>
- Program „Flanders Literature” oferuje rezydencje dla tłumaczy w Domu Tłumacza w Antwerpii (<https://www.flandersliterature.be/translators-house>).

Przy wsparciu finansowym zapewnianym przez Departament Administracji i Spraw Zagranicznych, Flamandzka Orkiestra Symfoniczna odbędzie w 2022 r. tournée po Polsce, grając w narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu, Filharmonii im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie oraz w Sali Koncertowej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach.

Flandria wspiera również wystawę "Różne spojrzenia. Malarstwo holenderskie i flamandzkie z Kolekcji ERGO Hestii" (pokazującą m.in. sztukę flamandzką) w Muzeum Narodowym w Warszawie (7 maja-25 lipca 2021 r.).

Wsparcie Flandrii otrzymało przedstawienie „La reprise – histoire(s) du théâtre” flamandzkiego reżysera Milo Raua podczas Festiwalu Malta 2021 w Poznaniu.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu
Departament Współpracy z Zagranicą
e-mail: dwz@kulturaisport.gov.pl

Instytut Polski w Brukseli
e-mail: bruksela@instytutpolski.pl

Muzeum Narodowe w Gdańsku
Jacek Friedrich
Dyrektor
tel.: (0-58) 301 68 04
Fax: (0-58) 301 11 25
e-mail: info@mng.gda.pl

Obie strony będą wspierać proponowaną współpracę Krakowskiego Biura Festiwalowego z instytucjami kultury we Flandrii:

A) Prezentacja polskiej muzyki dawnej podczas Dni Polskiej Muzyki Dawnej we Flandrii i na festiwalu Misteria Paschalia w 2022 r. i 2023 r. Projekt realizowany we współpracy z Concertgebouw Brugge, MAFestival Brugge, AMUZ – Festiwal Flamandzki w Antwerpii i inni - do potwierdzenia. Projekt realizowany we współpracy z REMA – European Early Music Network.

Krakowskie Biuro Festiwalowe – festiwal Misteria Paschalia, planuje, we współpracy z Instytutem Polskim w Brukseli, organizację Dni Polskiej Muzyki Dawnej we Flandrii. W ramach wydarzenia zostaną m.in. zaprezentowane wykonania muzyki polskich kompozytorów zamówione dla Misteria Paschalia u artystów z Europy Zachodniej (m. in. belgijskimi, jak Huelgas Ensemble, Vox Luminis). Celem działania jest zwrócenie uwagi środowiska zajmującego się wykonawstwem historycznym, skoncentrowanego szczególnie mocno w Belgii, Holandii, Francji i we Włoszech, na dziedzictwo muzyczne Polski i środkowej części Europy.

Dni Polskiej Muzyki Dawnej we Flandrii stanowią wg założenia, jeden z europejskich etapów trasy koncertowej zespołów z zamówionymi projektami w celu promocji dziedzictwa muzycznego Polski.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Krakowskie Biuro Festiwalowe - Festiwal Misteria Paschalia
Joanna Broniec – dyrektor Misteria Paschalia
e-mail: jbroniec@biurofestiwalowe.pl

Instytut Polski w Brukseli
e-mail: bruksela@instytutpolski.pl

Jednostka realizująca współpracę ze Strony flamandzkiej:

Filharmonia w Brugii – Concertgebouw Brugge
Albert Edelman – koordynator artystyczny Concertgebouw Brugge
e-mail: Albert.edelman@concertgebouw.be

B) Wymiana programowo – artystyczna, w zakresie edukacji muzycznej między festiwalami: Opera Rara, Sacrum Profanum i ICE Classic oraz Concertgebouw Brugge, MAFestival Brugge, Festiwal Flamandzki w Antwerpii i Gandawie.
– współpraca w zakresie promocji muzyki dawnej i wykonawstwa historycznego w latach 2022–2023

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Krakowskie Biuro Festiwalowe
ul. Wygrana 2
30-311 Kraków
tel.: +48 12 354 25 00
fax: +48 12 354 25 01
Joanna Broniec
e-mail: jbroniec@biurofestiwalowe.pl

Jednostka realizująca współpracę ze Strony flamandzkiej:

Filharmonia w Brugii – Concertgebouw Brugge
Albert Edelman – koordynator artystyczny Concertgebouw Brugge
e-mail: Albert.edelman@concertgebouw.be

C) Krakowskie Biuro Festiwalowe będzie kontynuowało w latach 2021–2023 współpracę z Festiwalem Filmowym w Gandawie World Soundtrack Awards.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Krakowskie Biuro Festiwalowe
ul. Wygrana 2
30-311 Kraków
tel.: +48 12 354 25 00
fax: +48 12 354 25 01
Joanna Broniec
e-mail: jbroniec@biurofestiwalowe.pl

Jednostka realizująca współpracę ze Strony flamandzkiej:

Film Fest Ghent (Festiwal Filmowy w Gandawie)
Program World Soundtrack Awards
Dirk Brosse
e-mail: dirk@dirkbrosse.be
Thomas van Parys
e-mail: thomas@filmfestival.be

8.2. Propozycja nawiązania współpracy zgłoszona przez Województwo Mazowieckie

PAŃSTWOWE MUZEUM ARCHEOLOGICZNE:

Prezentacja wystawy "Skarby wieków średnich" w jednym z muzeów Flandrii

Sugerowani partnerzy:

1. Muzeum Archeologiczne w Brugii

<https://www.visitbruges.be/en/archeologiemuseum-archeological-museum>

2. Provinciaal Archaeologisch Museum

<http://www.pam-ov.be/ename>

Osoba do kontaktu:

Magdalena Ruskowska

tel.: +48 602 519 958

e-mail: m.r.ruskowska@gmail.com

8.3. Propozycja nawiązania współpracy zgłoszona przez Województwo Małopolskie

- a. Realizacja konkursu grantowego dedykowanego współpracy z Flandrią – wymiana artystów, koncerty, festiwale, warsztaty, itp.
- b. Krakowskie Biuro Festiwalowe (KBF) – współpraca filmowa. Wraz z VAF – Flanders Audiovisual Fund, Krakow Film Commission jest partnerem w projekcie "LIM – Less is More", którego liderem jest francuska Le Groupe Ouest. Współpraca trwa nieprzerwanie od 2017 r. Z uwagi na dynamiczny rozwój LIM-u warto rozważyć wejście województwa we współpracę. KBF co roku przeznaczają na LIM 20000 euro, w ramach czego jeden warsztat rocznie odbywa się w Krakowie. KBF stale współpracuje z Flandrią w ramach sieci Cine-Regio. Wraz z regionem Flandrii współprodukowali film fabularny „Wielkie Zimno”.
- c. Wizyta studyjna filmowców z Małopolski do Flandrii i vice versa. Możliwość nawiązania współpracy z belgijskimi producentami – Belgowie opierają swoją działalność na koprodukcji międzynarodowej (bo to mały kraj = mała widownia), więc jest tu duże pole do współpracy z polskimi producentami.
  - i. Wymiana doświadczeń w zakresie finansowania produkcji filmowej – Belgia ma bardzo rozwinięte mechanizmy wspierania sektora kreatywnego,
  - ii. *Sustainable filming* – Belgowie są liderami w dziedzinie ekologicznej produkcji filmowej,
  - iii. Promocja kulturalna Małopolski na Flanders Festival Ghent
- d. Udział polskich artystów w festiwalu – polskie wydarzenie podczas festiwalu (muzyka, film, teatr – można dookreślić propozycję w porozumieniu z organizatorami festiwalu) <https://www.gentfestival.be>;
- e. Udział artystów z Flandrii w małopolskich wydarzeniach artystycznych, np.
  - i. Udział belgijskiego zespołu folkowego Amorrroma w Festiwalu „Rozstaje”
  - ii. Udział belgijskiego teatru ulicznego Circus BUNK® w Festiwalu Ulicznym w Krakowie.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Kultury, Promocji i Dziedzictwa Narodowego
Monika Gubała, Dyrektor
e-mail: Monika.Gubala@umwm.malopolska.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Administracji i Spraw Zagranicznych
Pani Marianne Van Boxelaere
Urzędnik ds. dyplomacji kulturalnej
e-mail: marianne.vanboxelaere@buza.vlaanderen
tel.: +32 497 36 53 44

Departament Kultury, Młodzieży i Mediów
Liesbet Servranckx
Współpraca Międzynarodowa
Liesbet.servranckx@vlaanderen.be
tel.: +32 2 553 0667

9. MŁODZIEŻ

9.1. Obie Strony powinny, zgodnie z interesem drugiej Strony, wymieniać się informacjami i dokumentami dotyczącymi rozwiązań w dziedzinie polityki wobec młodzieży i pracy z młodzieżą.

9.2. Obie Strony są skłonne dokonać wymiany delegacji maksimum czterech (4) ekspertów w ramach delegacji mieszanej złożonej z urzędników odpowiedzialnych, osób pracujących z młodzieżą oraz osób prowadzących badania nad młodzieżą/ekspertów, na wizytę studyjną (polityka i praktyka) trwającą maksimum siedem (7) dni, w celu pogłębienia ich wiedzy i zrozumienia polityki pracy z młodzieżą na wszystkich poziomach (lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym).

9.3. Obie Strony są skłonne dokonać wymiany delegacji maksimum czterech (4) ekspertów w ramach delegacji mieszanej złożonej z urzędników odpowiedzialnych, osób pracujących z młodzieżą oraz osób prowadzących badania nad młodzieżą/ekspertów trwającej maksimum siedem (7) dni, w celu wzmocnienia wzajemnej nauki oraz pogłębienia i rozszerzenia tematów priorytetowych i instrumentów Strategii UE na rzecz młodzieży na lata 2019-2027 (Rezolucja Rady z 29 listopada 2018 r.), Ram współpracy dla polityki młodzieżowej Rady Europy (Rezolucja CM/Res(2020)2 w sprawie Strategii Rady Europy dla sektora młodzieży 2030) i/lub Ram polityki młodzieżowej Organizacji Narodów Zjednoczonych (<https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html>) & Rezolucji 2250 Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa [https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2535\(2020\)_e.pdf](https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2535(2020)_e.pdf)

9.4. Obie Strony deklarują gotowość wysłania i przyjęcia urzędników, osób pracujących z młodzieżą oraz osób prowadzących badania nad młodzieżą/ekspertów w celu uczestnictwa w interesujących i odpowiednich wydarzeniach (młodzieżowych) o charakterze europejskim i międzynarodowym.

9.5. Warunki organizacyjne i finansowe wymiana delegacji oraz uczestnictwa decydentów, osób pracujących z młodzieżą oraz osób prowadzących badania nad młodzieżą/ekspertów w europejskich i międzynarodowych wydarzeniach (młodzieżowych) organizowanych na terytorium jednej ze Stron będą ustalane bezpośrednio przez zainteresowane podmioty.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Kultury, Młodzieży i Mediów
Liesbet Servranckx
Współpraca Międzynarodowa
Liesbet.servranckx@vlaanderen.be
tel.: +32 2 553 0667

10. SPORT

Strony są zainteresowane współpracą w zakresie promocji programu Erasmus+ Sport wśród flamandzkich i polskich organizacji sportowych w celu wspierania ich bezpośrednich kontaktów, a także wymiany wiedzy i doświadczeń w dziedzinie sportu.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu
Departament Współpracy z Zagranicą
e-mail: dwz@kulturaisport.gov.pl

Jednostka realizująca współpracę ze Strony flamandzkiej:

Sport Vlaanderen
Simon Plasschaert
Attaché
simon.plasschaert@sport.vlaanderen
tel.: +32 2 553 20 42

11. ŚRODOWISKO

Obie Strony są zainteresowane współpracą w następujących obszarach:

1. Działania ochronne w ekosystemach nieleśnych i wodnych, głównie polegające na utrzymaniu w jak najlepszym stanie obszarów wodno-błotnych i zapobieganiu ich zarastaniu przez sukcesję jako ograniczenie negatywnego wpływu zmian klimatu na obszary wodno-błotne;
2. Ochrona czynna ekosystemów nieleśnych wraz z wypracowaniem sposobów zagospodarowania biomasy;
3. Edukacja przyrodnicza;
4. Wymiana informacji i wiedzy specjalistycznej na temat prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
5. Wymiana informacji i wiedzy specjalistycznej na temat działań edukacyjnych w dziedzinie leśnictwa.
6. Gospodarka o obiegu zamkniętym

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Departament Spraw Międzynarodowych
e-mail: sekretariatdsm@klimat.gov.pl

Biebrzański Park Narodowy
tel.: +48 85 738 06 20, 738 30 00 wew. 233
fax: +48 85 738 30 21
e-mail: sekretariat@biebrza.org.pl

Park Narodowy Ujście Warty
tel./fax: 95 7524027;
tel./fax: 95 7524016;
e-mail: sekretariat@pnujsciewarty.gov.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Środowiska
Matthias De Moor
Doradca polityczny
Matthias.demoor@vlaanderen.be

tel.: +32 2 553 78 60
kom.: +32 490 58 73 16

Pani Quirina Huet
Urzędnik ds. współpracy międzynarodowej
quirina.huet@vlaanderen.be
tel.: +32(0)25537552

12. MOBILNOŚĆ I INFRASTRUKTURA

12.1. Porty, transport morski i śródlądowy

Żegluga śródlądowa

Strona polska zainteresowana jest współpracą w zakresie wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk mogących stanowić cenną informację w odniesieniu do realizacji projektów takich jak Dunaj-Odra-Łąba, a także planowania i realizacji inwestycji w transport intermodalny, w tym w szczególności w zakresie zwiększania przepustowości portów morskich poprzez rozbudowę portów śródlądowych, służących jako intermodalne centra przeładowywania frachtów i dystrybucji towarów w głąb lądu drogami wodnymi śródlądowymi (np. Port w Antwerpii – Kanał Alberta, tworzenie stref przeładunkowych i przemysłowych na zapleczu portów morskich itp.). Oprócz tego, wartościowym obszarem współpracy byłyby zagadnienia związane ze zmianami klimatycznymi i ich wpływem na transport wodny śródlądowy. Jedną z proponowanych form współpracy jest organizacja wizyt studyjnych.

Strona flamandzka jest również zainteresowana wymianą najlepszych praktyk dotyczących inteligentnych systemów transportowych (w tym autonomicznych).

Edukacja morska i śródlądowa

Strona polska zainteresowana jest wymianą naukową i studencką oraz realizacją wspólnych projektów naukowych i badawczych.

W trakcie trwania niniejszego programu, Strona flamandzka oferuje Stronie polskiej możliwość wysłania ekspertów na seminaria poświęcone szkoleniom portowym i zarządzaniu portami, organizowane przez APEC (Antwerp/Flanders Port Training Center). Strona flamandzka pokrywa wszelkie koszty udziału. Uczestnicy pokrywają koszty podróży.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Infrastruktury
Departament Współpracy Międzynarodowej
tel.: +48 22 630 13 50
e-mail: SekretariatDWM@mi.gov.pl

Ministerstwo Infrastruktury
Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej
tel.: : 22-583-85-50
e-mail : SekretariatDGWIZS@mi.gov.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Właściwe dla APEC

Departament Administracji i Spraw Zagranicznych

Peter Van Heesvelde

Doradca polityczny

Peter.vanheesvelde@buza.vlaanderen

12.2. Transport drogowy i bezpieczeństwo ruchu drogowego

Obszary zainteresowania Strony polskiej:

- diagnostyka nawierzchni za pomocą oceny jej parametrów technicznych: wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk, wspieranie możliwości kontaktów dwu- i wielostronnych różnych podmiotów uczestniczących w działalności b+r oraz ich intensyfikacji m. in. poprzez organizację platform wymiany informacji, promocję i ułatwienia dla wspólnych działań badaczy z obu krajów,
- zarządzanie odpadami, wtórne ich wykorzystanie, ograniczenie zużycia ograniczonych zasobów, również w dziedzinie budowy i utrzymania istniejącej infrastruktury transportowej – w związku z wyczerpywaniem się światowych zasobów oraz problemem ogólnie pojętego zanieczyszczenia środowiska.

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Instytut Badawczy Dróg i Mostów

ul. Instytutowa 1

03-302 Warszawa

tel.: +48 22 698 06 06

tel.: +48 22 814 50 25

fax: +48 22 814 50 28

e-mail: ibdim@ibdim.edu.pl

12.3. Transport lotniczy

Obszary zainteresowania Strony polskiej:

- Pomoc w stworzeniu sieci kontaktów pomiędzy polskim i flamandzkim sektorem lotniczym, a także organizacja spotkań i wymian studyjnych;
- Wymiana doświadczeń w zakresie opracowywania i wdrażania strategii rozwoju branży lotniczej, opracowania polityk w zakresie portów lotniczych, ze szczególnym naciskiem na wymianę doświadczeń w zakresie innowacyjnych i intermodalnych koncepcji transportowych;
- Pomoc w zakresie pozyskania i usprawnienia kontaktów z interesariuszami z regionu (m.in. wymiana dobrych praktyk, organizacja spotkań);
Pomoc w organizacji wideokonferencji, podczas których możliwa byłaby wymiana doświadczeń w zarządzaniu portem, budowaniu portfela kontrahentów czy kreowaniu polityki cenowej.

12.4. Integracja multimodalna

Obie Strony będą dążyły do wymiany informacji, wiedzy, doświadczeń i ekspertyz w zakresie co najmniej jednego z poniższych tematów:

- planowanie i organizacja zintegrowanego regionalnego multimodalnego systemu transportowego, obejmującego komunikację miejską i regionalną autobusową;

Jednostki realizujące współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Infrastruktury:

Departament Współpracy Międzynarodowej

e-mail: SekretariatDWM@mi.gov.pl

Departament Lotnictwa

e-mail: SekretariatDL@mi.gov.pl

Biuro Pełnomocnika ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego

e-mail: SekretariatBPCPK@mi.gov.pl

P.P. Porty Lotnicze

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Mobilności i Robót Publicznych

Biurowy Wykonawczy

Heleen Claes

Urzędnik UE ds. współpracy międzynarodowej

tel.: +32 490 66 07 30

e-mail: heleen.claes@mow.vlaanderen.be

13. NAUKA I INNOWACJA

13.1. Strony zbadają sposoby optymalizacji dalszej współpracy w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej, zarówno w odniesieniu do grup badawczych, jak i polityk ds. nauki i innowacji.

Współpraca w zakresie nauki i działalności badawczo-rozwojowej może zostać uzgodniona w drodze szczególnej umowy, jeżeli Strony podejmą decyzję o jej podpisaniu.

Obie Strony zachęcają do wymiany i współpracy w dziedzinie nauki i innowacji technologicznych. Strony stworzą możliwości kontaktu dla instytucji naukowych, ośrodków badawczych, firm, uczelni, organizacji finansujących badania oraz służb administracji odpowiedzialnych za politykę dotyczącą nauki i innowacji technologicznych.

W kwestii współpracy wielostronnej, obie Strony będą promować wspólny udział flamandzkich i polskich naukowców w europejskich programach ramowych na rzecz badań i rozwoju.

Strony, korzystając z dotychczasowych doświadczeń oraz mając na względzie potrzebę dalszego rozwoju technologicznego Polski i Flandrii, będą wspierać wysiłki naukowców, grup badawczych oraz przedsiębiorców w nawiązywaniu i prowadzeniu wspólnych projektów o charakterze rozwojowym i

proinnowacyjnym. Platformą takiej współpracy mogą być dotychczasowe programy unijne oraz europejskie a także partnerstwa oraz projekty finansowane przez Komisję Europejską w ramach programu "Horyzont Europa".

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
Cezary Błaszczuk
zastępca dyrektora działu - Dział współpracy międzynarodowej
tel.: +48 22 39 07 254
e-mail: cezary.blaszczyk@ncbr.gov.pl

13.2. Narodowe Centrum Nauki oraz FWO współuczestniczą ogólnoeuropejskiej inicjatywie pn. Weave, która została uruchomiona w grudniu 2020 r. Inicjatywa jest opracowywana od 2018 roku pod parasolem Science Europe - stowarzyszenia grupującego kilkadziesiąt europejskich agencji finansujących badania naukowe oraz dużych instytucji badawczych – i ma na celu uruchomienie wspólnego konkursu w formule wielostronnej procedury agencji wiodącej, a przez to uproszczenie procedury zgłaszania i wyboru. Weave nie jest nowym, odrębnym programem finansowania - wykorzystuje istniejące kanały finansowania badań podstawowych (w oparciu o odpowiednie harmonogramy i warunki) w ramach portfela jednego z partnerów, którzy oficjalnie przystąpili do inicjatywy Weave. NCN zainteresowane jest współpracą z FWO już od roku 2022.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Narodowe Centrum Nauki
Dział Współpracy Międzynarodowej
Magdalena Godowska
Główny specjalista ds. współpracy międzynarodowej
tel.: +48 12 341 9016
e-mail: magdalena.godowska@ncn.gov.pl

13.3. W odniesieniu do współpracy wielostronnej, obie Strony będą w stosownych przypadkach promować wspólny udział flamandzkich i polskich naukowców w europejskich programach ramowych na rzecz badań i rozwoju.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Polska Akademia Nauk
Biuro Współpracy z Zagranicą
Jolanta Krześniak
PKiN, Pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa
tel.: + 48 22 182 65 04
e-mail: jolanta.krzesniak@pan.pl

13.4. Celem projektu „Wsparcie rozwoju sektora badawczo-rozwojowego przez administrację publiczną” jest wymiana doświadczeń w zakresie wsparcia publicznego i koordynacji rozwoju sektora badawczo-rozwojowego. Postępujące procesy globalizacyjne mają wpływ na zmniejszający się poziom konkurencyjności gospodarki Unii Europejskiej. Aby temu zaradzić kluczowym dla Unii Europejskiej, jak i jej krajów członkowskich jest rozwój sektora badawczo-rozwojowego przyczyniającego się do

tworzenia innowacyjnych produktów i usług. Wdrożenie nowoczesnych usług / produktów wymaga gospodarki opartej na wiedzy wyspecjalizowanej w konkretnych przyszłościowych obszarach, takich jak biochemia, IT, robotyzacja, farmaceutyka itp.

Jednakże funkcjonowanie sektora badawczo-rozwojowego jest kosztowne oraz obarczone wyższym ryzykiem niepowodzenia. Aby prawidłowo stymulować rozwój sektora badawczo-rozwojowego (dalej B+R) niezbędne jest posiadanie odpowiedniego doświadczenia przez organy administracji regionalnej.

Region Flamandzki posiada rozwiniętą infrastrukturę B+R, co wpływa na powstanie wielu innowacji produktowych i usługowych. Warty podkreślenia jest bliska współpraca uniwersytetów i szkół wyższych z sektorem prywatnym oraz wsparcie sektora B+R przez sektor publiczny, w tym jednostki samorządowe. Województwo Małopolskie posiada potencjał związany z funkcjonowaniem w Krakowie znaczącego ośrodka uniwersyteckiego.

Niezbędną wiedzę z zakresu promowania i rozwoju sektora B+R można pozyskać poprzez wymianę dobrych praktyk z Regionem Flamandzkim.

Projekt przewiduje wizyty studyjne; każda ze Stron pokrywa koszty przejazdu, zakwaterowania i delegacji swoich przedstawicieli.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Pan Paweł Knapczyk – Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich
e-mail: Pawel.Knapczyk@umwm.malopolska.pl

Jednostki realizujące współpracę ze Strony flamandzkiej:

Departament Nauki i Innowacji

Pierre Verdoodt
Szef jednostki Strategia i Koordynacja
pierre.verdoodt@ewi.vlaanderen.be

Research Foundation Flanders (FWO)

Isabelle Verbaeys
Szef ds. międzynarodowych
tel.: +32 2 550 15 31
Tinne Jacobs
Doradca ds. międzynarodowych
Tinne.Jacobs@fwo.be
tel.: +32 2 550 15 44

Olivier Boehme
Koordynator Komórki ds. Strategii i Polityki
Olivier.Boehme@fwo.be
tel.: +32 2 550 15 45

Toon Monbaliu
Doradca ds. badawczych – Programy europejskie
Toon.Monbaliu@fwo.be
tel.: +32 2 550 15 70

14. INWESTYCJE I HANDEL

14.1. Inicjatywy i branże wzajemnej współpracy gospodarczej

Flandria jest głównym partnerem w ramach polsko-belgijskiej wymiany handlowej. W tym kontekście ważne jest pogłębienie wzajemnej współpracy gospodarczej, w tym w dziedzinie handlu i inwestycji. Istotne będzie zaangażowanie w promowanie stosunków handlowych w ramach cyklicznych targów (o ile możliwe będzie ich zaplanowanie), w tym targów rolno-spożywczych, budowlano-montażowych, modowych, meblowych, transportowych itp., a także organizowanie misji handlowych, sesji matchmakingowych (B2B), wizyt studyjnych przedstawicieli biznesu, izb handlowych, agencji handlowych, organizacji badawczych i administracji publicznej z Flandrii i Polski (zarówno na poziomie centralnym, jak i lokalnym) oraz wydarzeń poświęconych warunkom eksportowania i inwestowania w obu krajach.

W ramach realizacji celów "Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju" w zakresie ekspansji zagranicznej, Strona polska jest w szczególności zainteresowana zwiększeniem polskich inwestycji we Flandrii, jak również zwiększeniem eksportu polskich towarów do tego regionu przy pomocy i współpracy Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH). Istotne znaczenie ma współpraca między polskimi i flamandzkimi MŚP, w szczególności wymiana doświadczeń w zakresie umiędzynarodowienia działalności MŚP.

Flanders Investment & Trade (FIT) organizuje programy wizyt na miejscu dla flamandzkich i polskich firm rozważających inwestycje w regionie. Odpowiednicy po polskiej stronie, w PAIH, mogą skierować zainteresowane firmy w naszym kierunku, my postępujemy tak samo, kiedy firmy flamandzkie wykazują zainteresowanie inwestowaniem w Polsce.

Do perspektywicznych sektorów, które mogą w znaczący sposób przyczynić się do zdynamizowania wzajemnej współpracy gospodarczej należą ze Strony polskiej sektory o szczególnym znaczeniu dla Stron, w tym rolno-spożywczy, meblarski, budowlany, logistyczny, energetyczny i elektromobilności.

W ramach realizowanej przez siebie strategii promocji eksportu, FIT skupia się na perspektywicznych branżach docelowych w Polsce: budownictwo i materiały budowlane, sektor żywności i handlu detalicznego, środowisko naturalne, energia odnawialna, logistyka i magazynowanie, ochrona zdrowia - opieka nad osobami starszymi, finanse - fundusze UE, teleinformatyka i FinTech, drony, branża gier oraz e-mobilność.

Ponadto, Flamandzkie Centrum Marketingu Rolnictwa i Rybołówstwa (VLAM) skupia się na produktach wytwarzanych przez flamandzkie sektory rolnictwa, ogrodnictwa i rybołówstwa.

- Strona flamandzka dąży do wzmocnienia i promowania stosunków handlowych między Polską i Flandrią. W tym celu partnerzy będą prowadzić wymianę informacji dotyczących możliwości biznesowych i inwestycyjnych. Obie Strony mogą zaoferować wymianę informacji dotyczących jej rynku i sektorów, przydatnych kontaktów, doświadczeń i wiedzy w dziedzinie promocji przedsiębiorczości międzynarodowej.
- Mając na uwadze doświadczenia i dokonania Flandrii w zakresie polityki innowacyjności, w tym wspierania sztucznej inteligencji, oraz współpracy w ramach klastrów, jak też i pozostałych działań zmierzających do rozwoju przemysłu 4.0., Strona polska byłaby również zainteresowana dalszą wymianą doświadczeń i realizacją wspólnych przedsięwzięć w tym zakresie.

Intensyfikacja, przy wsparciu Flanders Investment & Trade (FIT), współpracy ekonomicznej między Polską i Flandrią, z naciskiem na niezwykle istotne technologie medyczne, zwłaszcza w obszarze

telemedycyny czy w sektorze kultury i sektorze kreatywnym. Odpowiednim partnerem w przypadku ostatniego z podanych sektorów jest Flanders DC/Flanders District of Creativity.

Dobry przykładem zacieśniania współpracy biznesowej między Polską i Flandrią było zainicjowanie w 2017 r. przyznawania nagrody ekonomicznej Ambasadora RP pn. "Orzeł Ekonomii" dla firm flamandzkich aktywnie działających na rynku polskim. Strona polska wyraża chęć dalszej współpracy z partnerami flamandzkimi przy wyłanianiu kandydatów i organizacji tego prestiżowego corocznego wydarzenia w obecności wysokiej rangi polityków, czy prominentnych biznesmenów z obu krajów.

Obie Strony nadal przywiązywać będą szczególną wagę do regionalnej współpracy gospodarczej przez tworzenie nowych oraz rozwijanie już istniejących partnerstw regionów, miast i gmin w obydwu krajach. Strony odnotowują z zadowoleniem istniejące partnerstwa, które sprawdziły się również w czasie epidemii covid-19 (m.in. poprzez przekazanie maseczek FFP2 przez burmistrza Szamotuł dla szpitala Sint Andries w partnerskim mieście Tielt 28 maja 2020 r.).

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Ministerstwo Rozwoju i Technologii
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
sekretariatDHM@mrp.gov.pl

Agencja Rozwoju Mazowsza S.A.
Karolina Ivaldi
p.o. Dyrektora Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera
ul. Świętojerska 9, 00-236 Warszawa
tel.: + 48 22 566 47 92
e-mail: k.ivaldi@armsa.pl
coie@armsa.pl

Jednostka realizująca współpracę ze Strony flamandzkiej:

Flanders Investment & Trade (FIT)
Marnix Bierlin
Kierownik na Europę środkową i Wschodnią
marnix.bierlin@fitagency.be

Katrien Leinders
Radca Ekonomiczny i Handlowy Flandrii
warsaw@fitagency.com
+48 22 166 22 25

Barbara Libera
Sekretarz ds. Handlu i Inwestycji
poznań@fitagency.com
+48 61 671 07 59

14.2. Małopolskie produkty regionalne i tradycyjne

"Promocja małopolskich producentów produktów regionalnych i tradycyjnych oraz potraw z wykorzystaniem powyższych" oraz ewentualnie innych producentów i produktów.

Projekt "Made in Małopolska" (aktualnie prowadzony) zmieniany będzie w najbliższym czasie na "Małopolska Poleca" – promocja Województwa Małopolskiego na rynkach europejskich.

"Pochodzenie ma znaczenie" – to idea przyświecająca w projekcie "Małopolska Poleca", którego głównym celem jest prezentacja solidnego regionalnego biznesu, ciekawego designu, dobrego smaku, wartościowych inicjatyw, a także miejsc i obiektów szczególnie atrakcyjnych w regionie. Obecnie w projekcie uczestniczy ponad 50 partnerów z różnych branż skupiając wiele segmentów małopolskiej gospodarki. W ramach współpracy z Flandrią, można byłoby zaprezentować pod auspicjami Województwa wszystko to, co w Małopolsce najlepsze i warte szerokiej promocji, także na rynkach europejskich.

Forum Ekonomiczne w Krynicy - współpraca w ramach Forum Ekonomicznego, w charakterze gości w Małopolsce. Wymiana doświadczeń, nawiązywanie współpracy, udział w panelach dyskusyjnych.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Kultury, Promocji i Dziedzictwa Narodowego
Magdalena Kasperska, Główny specjalista
e-mail: Magdalena.Kasperska@umwm.malopolska.pl

14.3. Szczególne zamiary Województwa Pomorskiego

- Wsparcie firm przez władze regionalne w odpowiedzi na załamanie gospodarki spowodowane koronawirusem;
- Mechanizmy pobudzenia / wsparcia działań eksportowych firm w obliczu załamania gospodarczego spowodowanego koronawirusem.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
Departament Rozwoju Gospodarczego
Ewa Jagodzińska
Kierownik Referatu
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
tel.: (+48 58) 32 68 707 fax: (+48 58)32 68 303
e-mail: e.jagodzinska@pomorskie.eu
www.pomorskie.eu

15. ROZWIJANIE USŁUG PUBLICZNYCH

Strona polska proponuje współpracę dotyczącą rozwijania systemu zarządzania i koordynacji wdrażania celów rozwojowych, z uwzględnieniem partnerstwa i partycypacji społecznej, w tym wymianę doświadczeń i wiedzy w zakresie:

- realizacji nowoczesnych modeli zarządzania strategicznego (m.in. *networked governance, inter-territorial, multi-level governance*),
- obywatelskiego tworzenia strategii i współodpowiedzialności za jej realizację (m.in. przez większe angażowanie środków prywatnych),
- monitorowania osiągnięcia celów rozwojowych z wykorzystaniem systemów informatycznych.

Jednostka realizująca współpracę ze Strony polskiej:

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu

Departament Polityki Regionalnej

al. Niepodległości 34

61-714 Poznań

tel.: 61626 63 00

fax: 61626 63 01

e-mail: dpr.sekretariat@umww.pl

16. POSTANOWIENIA OGÓLNE I FINANSOWE

16.1

Postanowienia niniejszego Programu Współpracy nie wykluczają możliwości wdrożenia innych działań, wymiany lub projektów, uzgodnionych przez Strony drogą dyplomatyczną.

16.2

Obie Strony uzgodnią warunki każdego wydarzenia drogą dyplomatyczną. Wszelkie nieporozumienia dotyczące interpretacji lub realizacji niniejszego Programu Współpracy zostaną rozwiązane w drodze negocjacji między Stronami drogą dyplomatyczną.

16.3

Obie strony uzgadniają, że każda ze Stron jest odpowiedzialna za koszty własne związane z wymianą ekspertów.

16.4

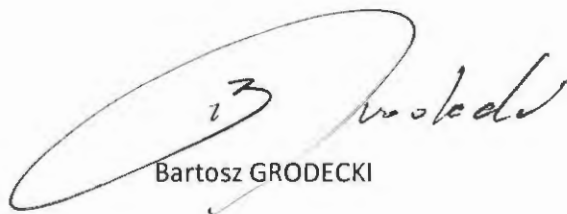
Obecny program współpracy bierze pod uwagę podział kompetencyjny przewidziany w Konstytucji Belgii.

Kolejne posiedzenie Wspólnej Komisji Polsko – Flamandzkiej odbędzie się w Brukseli w czwartym kwartale 2023 r.

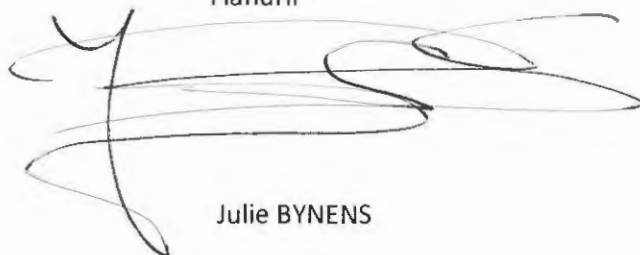
Sporządzono w Warszawie, w dniu 22 września 2021 r. w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim i angielskim przy czym wszystkie teksty posiadają jednakową moc. W przypadku wystąpienia różnic w interpretacji Programu Współpracy, tekst angielski stanowi odniesienie. Strona flamandzka przygotuje wersję w języku niderlandzkim.

W imieniu Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej

Bartosz GRODECKI

W imieniu Rządu
Flandrii

Julie BYNENS

LISTA PROJEKTÓW

1. SPRAWY OGÓLNE

1.1. Memoriał II wojny światowej w Roeselare oraz stała wystawa w Poznaniu

Polska i Flandria (dalej jako "strony") będą wspierać władze lokalne w Roeselare w projekcie utworzenia Memoriału upamiętniającego wyzwolenie Flandrii przez 1. Dywizję Pancerną. W razie konieczności, obie strony będą wspierać również inicjatywy równoległe, np. szlak przez wyzwolone miasta flamandzkie oraz ściana sławy z nazwiskami wszystkich poległych polskich żołnierzy.

1.2. Rocznice i wydarzenia historyczne

1.2.1 Generał Stanisław Maczek

- Projekcja filmu o generale Maczku pt. „Niepokonany” w reżyserii R. Geremka. Miejscami promocji filmu mogłyby być wybrane miasta Flandrii wyzwolone przez 1. Dywizję Pancerną gen. Maczka, we współpracy z lokalnymi instytucjami;
- Promocja dwóch książek: „Forgotten heroes” (2020), której autorami są Dirk Verbeke i Johannes Vande Voorde, oraz przygotowywanej obecnie książki historycznej, autorstwa Dirka Verbeke, o szlaku 1. Dywizji Pancernej generała Maczka we Flandrii;
- Strony dołożą wszelkich starań, aby w/w pozycje, a także inne publikacje promujące czyn zbrojny 1. Dywizji Pancernej zostały przetłumaczone na inne języki (polski, angielski, francuski).

Partnerami byłyby: Muzeum Historii Polski, Stowarzyszenie 1. Polskiej Dywizji Pancernej Belgia, Dom Wydawniczy Lannoo.

- Strony wyrażają gotowość do wsparcia działalności flamandzkiego Stowarzyszenia Pierwszej Polskiej Dywizji Pancernej Belgia (Vereniging 1e Poolse Pantserdivisie België vzw), które od szeregu lat podtrzymuje pamięć i szerzy w Belgii wiedzę o militarnych dokonaniach polskich żołnierzy gen. Maczka.
- Strony wyrażają gotowość do wsparcia działalności Grupy Rekonstrukcyjnej 1. Dywizji Pancernej "Antwerpia" uznając jej powstanie za ważny element upamiętniania wizerunku polskich żołnierzy, którzy przyczynili się do wyzwolenia Flandrii w 1944 r.
- Ważne byłyby także wspólne działania na rzecz wsparcia opracowania i przygotowania wystawy zdjęć 1. Dywizji Pancernej ze zbiorów miłośnika historii i wieloletniego kolekcjonera Guya Lapersa.
- Kolejnym projektem mogłoby być opracowanie materiału historycznego na podstawie 70 godzin rozmów przeprowadzonych przez Barta Verstockta z nieżyjącymi już dziś żołnierzami 1. Dywizji Pancernej gen. Maczka. B. Verstockt jest autorem dwóch filmów dokumentalnych o żołnierzach gen. Maczka („Walcząc za innych, umierając za Polskę” oraz "Sylwester").
- Jedną z form tych działań promocyjnych może być wykorzystanie cyklicznych spotkań pod nazwą "Przystanek Historia", zainicjowanych przez Ambasadę RP w Brukseli i Instytut Pamięci Narodowej w celu przybliżania ważnych wydarzeń dot. historii oręża wojska polskiego, w tym jego czynów zbrojnych podczas II wojny światowej. Planowane jest organizowanie tych spotkań również we flamandzkich miastach i miasteczkach wyzwolonych przez gen. S. Maczka i jego żołnierzy.
- Strony podejmą wspólne działania w celu zorganizowania drugiej edycji Liberation Bike Ride – rajdu rowerowego śladami 1. Dywizji Pancernej gen. S. Maczka, kompleksowego projektu polsko-flamandzkiego zrealizowanego po raz pierwszy w 2019 r. z okazji 75. rocznicy

wyzwolenia Flandrii przez 1. Dywizję Pancerną. Następna edycja mogłaby się odbyć we wrześniu 2022 r., wpisując się w obchody 130. rocznicy urodzin generała S. Maczka. Celem wydarzenia będzie upamiętnienie tej rocznicy, promocja Polski jako destynacji turystycznej, promocja Polski i Flandrii jako miejsc oferujących ciekawe szlaki rowerowe oraz promocja istniejącego już szlaku rowerowego wytyczonego przy okazji I edycji Liberation Bike Ride.

Głównymi partnerami projektu byłyby: władze miasta Tielt, Zagraniczny Ośrodek Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli, firma POC Partners oraz inne organizacje i instytucje z Flandrii i Polski zainteresowane promocją turystyki rowerowej i tematyką jubileuszu.

- Strony są również zainteresowane umieszczeniem tablic informacyjnych na flamandzkim szlaku 1. Dywizji Pancerniej, we współpracy z organizacją Toerisme Vlaanderen oraz Stowarzyszeniem Pierwszej Polskiej Dywizji Pancerniej. Tablice takie umieszczono w 5 miejscach już 2019 podczas organizowania wspomnianego rajdu rowerowego "Liberation Bike Ride".

8. KULTURA, DZIEDZICTWO KULTUROWE

8.1. Kultura i dziedzictwo kulturowe

1. Obie Strony popierają kontynuowanie współpracy w dziedzinie dziedzictwa kulturowego:

- Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie w partnerstwie z KU Leuven realizuje projekt badawczy „Ilucidare - Building international connections for heritage-led innovations”, który potrwa do 2021 r. z myślą o kontynuacji współpracy z partnerami flamandzkimi. MCK zainteresowane jest znalezieniem we Flandrii instytucji partnerskiej, z którą mogłoby wypracować wspólny projekt wystawienniczy bądź naukowy dotyczący takich zagadnień jak: architektura i sztuka XX w., ochrona dziedzictwa kulturowego i kwestie zarządzania miastami historycznymi (przykłady Antwerpii, Gandawy czy Brugii), ekonomika kultury oraz polityka kulturalna.
- Strony będą zachęcały swoje instytucje do realizacji projektów z zakresu cyfryzacji dziedzictwa kulturowego, w tym będą współpracować w celu digitalizacji dokumentów dotyczących wspólnej historii oraz ich udostępnienia.

2. Obie Strony będą sprzyjać rozwojowi współpracy w zakresie badań i prezentacji malarstwa flamandzkiego:

- Kontynuacja badań nad Sądem Ostatecznym Hansa Memlinga we współpracy z muzeami posiadającymi znaczące zbiory malarstwa flamandzkiego XV w. (Sint-Janshospitaal i Groeningemuseum w Brugii, Museum voor Schone Kunsten w Gandawie, KMSKA w Antwerpii) oraz z Królewskim Instytutem Dziedzictwa (KIK-IRPA) w Brukseli;
- Współpraca z Biblioteką Królewską w Brukseli (KBR) w zakresie opracowania bogatych zbiorów rysunku i grafiki dawnej; KBR posiada znakomitą kolekcję rysunku i grafiki północnoeuropejskiej, a jej kadra dysponuje ogromną wiedzą i doświadczeniem badawczym w tym zakresie.
- Wystawa malarstwa flamandzkiego ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu i publikacja katalogu kolekcji. Wystawy w partnerskich muzeach flamandzkich przewidywane są w 2023 r. Kameralna wystawa 35 obrazów przedstawiać będzie najcenniejsze i najciekawsze dzieła flamandzkie ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu. Ten mało znany zbiór reprezentuje różne gatunki malarskie: pejzaż (w tym marynistyka), malarstwo rodzajowe, religijne, mitologiczne i alegorie. Pokaz uzupełniony zostanie wielkoformatowymi fotografiami (lub prezentacją

multimedialną) wewnątrz zamku na Wawelu, w których obrazy te są eksponowane. Muzeum wyraża też chęć przyjęcia od 2023 r. wystaw z Flandrii.

3. Strony są zainteresowane rozwojem współpracy między instytucjami kultury z obu krajów:
  - Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE w Toruniu pragnęłoby wymieniać się doświadczeniami z partnerami flamandzkimi w zakresie produkcji filmów, w tym ich przygotowania i prezentacji podczas wydarzeń filmowych.
  - Opera i Filharmonia Podlaska – Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku chciałaby podjąć współpracę w zakresie wymiany profesjonalistów czy wizyt studyjnych na Uniwersytecie w Antwerpii jako placówce wzorcowej w obszarze wdrażania procesów e-learningowych.
  - Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach (NOSPR) chciałaby kontynuować współpracę z Collegium Vocale Gent. We wspólnych planach rozważana jest rezydencja artystyczna Collegium Vocale Gent w NOSPR, obejmująca dwa koncerty w 2022 r. oraz działania o charakterze edukacyjnym: próby otwarte i warsztaty. Ponadto, jeżeli warunki na to pozwolą, NOSPR planuje tournée w najważniejszych miastach Flandrii w latach 2022-2023.
  - Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” chciałby zaproponować projekt, którego celem jest nawiązanie współpracy z lokalnymi amatorskimi zespołami ludowymi Flandrii. Działania przebiegałyby na dwóch płaszczyznach. Pierwsza z nich dotyczyłaby promowania polskiego folkloru poprzez naukę polskich tańców narodowych, druga natomiast nastawiona byłaby na współpracę artystyczno-twórczą, wynikiem której byłoby wspólne opracowanie flamandzkich tańców ludowych. Finałem działań byłby wspólny koncert.
  - Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny proponuje wzmacnianie współpracy w ramach wspólnych projektów i warsztatów. Ponadto planuje organizację trasy koncertowej na terytorium Flandrii.
  - Opera Nova w Bydgoszczy podjęłaby współpracę w zakresie prezentacji spektakli operowych i baletowych w wykonaniu zespołów z Flandrii.
  - Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku nawiązało kontakt z Middelheim Museum w Antwerpii i ma nadzieję na współpracę, m.in. w sprawie wzajemnej prezentacji wystaw.
4. Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki (NIAU) chciałby z partnerami flamandzkimi omówić zagadnienia związane z organizacją zadań administracji publicznej oraz środowisk zawodowych, zmierzające do tworzenia szeroko pojętego ładu przestrzennego. NIAU chciałby skorzystać z doświadczeń Flandrii w tym zakresie, na przykład poprzez zorganizowanie pod egidą NIAU i Polskiej Rady Architektury seminarium międzynarodowego z udziałem architektów i urzędników administracji architektonicznej Flandrii z odpowiednikami po stronie polskiej, na którym przybliżono by zagadnienia przydatne do formułowania Polskiej Polityki Architektonicznej.
5. Instytut Książki proponuje realizację we Flandrii projektu „Polska Półka”, który polega on na organizacji w sieci bibliotek publicznych – przy udziale i wsparciu władz lokalnych – wydzielonego katalogu lub fizycznie odrębnej półki z przekładami polskiej literatury, książkami polskich autorów w oryginale, a także z książkami o Polsce, w tym polskiej historii i kulturze, w języku miejscowym. W ramach projektu, księgozbiory uczestniczących w nim bibliotek bezpłatnie uzupełniane są o książki, które dzięki wsparciu Instytutu Książki zakupuje lokalny partner projektu będący organizacją pozarządową. W całość procesu jako współorganizator zaangażowany będzie Instytut Polski w Brukseli. Uruchomienie „polskich

pótek” w kolejnych bibliotekach będzie związane z organizacją programu kulturalnego z udziałem polskich pisarzy, tłumaczy ich dzieł oraz ilustratorów. Adresatem wydarzeń będą każdorazowo lokalne społeczności.

6. W związku z przypadającymi rocznicami setnych urodzin Leopolda Ungera (2022) i dziewięćdziesiątych prof. Wojciecha Skalmowskiego (2023), wybitnych postaci belgijskiej kultury i równocześnie współpracowników paryskiej Kultury, warto przypominać rolę i znaczenie tej instytucji w dwudziestowiecznej historii.
7. Ponieważ Międzynarodowy Festiwal Pianistyczny im. Fryderyka Chopina ze względów epidemicznych został przeniesiony na październik 2021 r., nadal jednym z wiodących tematów w dyplomacji kulturalnej pozostaje spuścizna Chopina, a także promocja najwybitniejszych twórców polskiej muzyki dwudziestego wieku, m.in. Karola Szymanowskiego (w kontekście 140. rocznicy urodzin w 2022 r.), Wojciecha Kilara (90. rocznica urodzin 2022 r.), Witolda Lutosławskiego (110. rocznica urodzin w 2023 r.), Krzysztofa Pendereckiego (90. rocznica urodzin 2023 r.) poprzez wzmocnienie współpracy z festiwalami muzycznymi na terenie Flandrii w celu włączenia do stałego repertuaru orkiestr oraz festiwali utworów polskich kompozytorów.
8. W obszarze teatrologii obie Strony wspierać będą współpracę IP w Brukseli oraz KU Leuven przy organizacji warsztatów kantorowskich oraz prezentacji prac badawczych polskich naukowców w ramach projektu „Modele pamięci w polskim teatrze” (2021). Obie Strony będą także dążyć do wzajemnej prezentacji najważniejszych zjawisk teatralnych, operowych i baletowych.